

Nr 103

Allmän arbetstidslag;

given Stockholms slott den 10 april 1970.

Vi GUSTAF ADOLF, med Guds nåde, Sveriges, Götes och Vendes Konung, göra veterligt: att Vi, med riksdagen¹, funnit gott förordna som följer.

Lagens tillämpningsområde

1 §

Denna lag äger, med de inskränkningar som anges i 2 och 3 §§, tillämpning på varje verksamhet i vilken arbetstagare utför arbete för arbetsgivares räkning.

2 §

Från lagens tillämpning undantages

- a) arbete som utföres i arbetstagarens hem eller annars under sådana förhållanden, att det ej kan anses tillkomma arbetsgivaren att vaka över hur arbetet är anordnat,
- b) arbete som utföres av arbetstagare i företagsledande eller därmed jämförlig ställning eller annars av arbetstagare som med hänsyn till sina arbetsuppgifter har särskild förtroendeställning i arbetstidshänseende,
- c) arbete som utföres av medlem av arbetsgivarens familj,
- d) arbete som utföres i arbetsgivarens hushåll, samt
- e) skeppstjänst, dock att Konungen eller myndighet som Konungen bestämmer kan förordna att lagen skall tillämpas på skeppstjänst beträffande vilken beslut meddelats att sjöarbetstidslagen (1970: 105) icke skall gälla.

3 §

Utöver de undantag som anges i 2 § får undantag från lagens tillämpning göras genom kollektivavtal, som på arbetstagarsidan slutits eller godkänts av organisation, vilken är att anse som huvudorganisation enligt lagen (1936: 506) om förenings- och förhandlingsrätt.

Arbetsgivare, som är bunden av sådant kollektivavtal, får tillämpa avtalet på arbetstagare, vilken sysselsättes i arbete som avses med avtalet, även om arbetstagaren ej är medlem av den avtalsslutande organisationen på arbetstagarsidan. Detta gäller dock ej arbetstagare, som omfattas av annat tillämpligt kollektivavtal.

¹ Prop. 1970: 5, 2LU 1, rskr 85.

Ordinarie arbetstid och jourtid

4 §

Den ordinarie arbetstiden får uppgå till högst 40 timmar i veckan, raster ej inräknade.

När det behövs med hänsyn till arbetets natur eller arbetsförhållandena i övrigt, får arbetstiden uppgå till 40 timmar i veckan i genomsnitt för en tid av högst fyra veckor.

Vecka räknas från och med måndag eller annan dag enligt vad som tillämpas för arbetsstället.

5 §

Om det på grund av verksamhetens natur är nödvändigt att arbetstagare står till arbetsgivarens förfogande på arbetsstället för att när behov uppkommer utföra arbete, får jourtid tagas ut härför med högst 48 timmar under en tid av fyra veckor eller 50 timmar under en kalendermånad. Som jourtid anses icke tid under vilken arbetstagare utför arbete för arbetsgivarens räkning.

6 §

Från de begränsningar som föreskrives i 4 och 5 §§ får avsteg göras genom kollektivavtal, som tillkommit i den ordning som anges i 3 §. Om sådant kollektivavtal gäller 3 § i övrigt.

7 §

Arbetarskyddsstyrelsen får medge undantag från 4 och 5 §§, om det stora flertalet av de arbetstagare som beröres samtycker eller annars särskilda skäl föreligger.

Övertid

8 §

Har natur- eller olyckshändelse eller annan omständighet, som ej kunnat förutses, vållat avbrott i verksamhet eller medfört överhängande fara för sådant avbrott eller för skada på liv, hälsa eller egendom, får övertid tagas ut i den utsträckning som förhållandena kräver.

Arbetsgivaren skall göra anmälan till arbetarskyddsstyrelsen om sådant arbete med angivande av anledning till samt omfattning och varaktighet av arbetet inom två dygn från arbetets början. Arbetet får icke fortsättas utöver denna tid, utan att tillstånd till arbetet sökts hos arbetarskyddsstyrelsen. Anmälan eller ansökan anses gjord, när den avlämnats till posten i betalt brev.

Arbetarskyddsstyrelsen får medge undantag från andra stycket. Därvid får styrelsen föreskriva särskilda villkor.

9 §

Till förberedelse- eller avslutningsarbete, som nödvändigtvis måste utföras före eller efter den ordinarie arbetstiden för att verksamheten skall kunna fortgå utan hinder, får övertid tagas ut med högst 6 timmar i veckan eller, i fall som avses i 4 § andra stycket, högst 24 timmar under en tid av fyra veckor.

10 §

När särskilda skäl föreligger, får övertid utöver vad som följer av 8 och 9 §§ tagas ut med högst 48 timmar under en tid av fyra veckor eller 50 timmar under en kalendermånad, dock högst 150 timmar under ett kalenderår.

När synnerliga skäl föreligger, får arbetarskyddsstyrelsen medge ytterligare övertid med högst 150 timmar under ett kalenderår.

Från de begränsningar som föreskrives i första stycket får avsteg göras genom kollektivavtal, som tillkommit i den ordning som anges i 3 §. Om sådant kollektivavtal gäller 3 § i övrigt.

Allmänna bestämmelser

11 §

Arbetsgivare skall föra anteckningar om jourtid och övertid enligt anvisningar av arbetarskyddsstyrelsen. Arbetstagare har rätt att själv eller genom annan taga del av anteckningarna. Samma rätt tillkommer facklig organisation som företräder arbetstagare på arbetsstället.

12 §

Tillsyn över efterlevnaden av denna lag och föreskrifter, som meddelats med stöd av lagen, utövas av arbetarskyddsstyrelsen samt, under dess överinseende och ledning, av yrkesinspektionens tjänstemän och kommunala tillsynsmän. Därvid skall i tillämpliga delar gälla vad som föreskrives om tillsyn över efterlevnaden av arbetarskyddslagen.

13 §

I arbetarskyddsstyrelsens avgörande av ärende angående tillämpningen av denna lag eller föreskrift som meddelats med stöd av lagen skall i den omfattning och i den ordning Konungen bestämmer deltaga särskilda ledamöter, utsedda efter förslag av rikssammanslutningar av arbetsgivare och arbetstagare.

Mot arbetarskyddsstyrelsens beslut i ärende som avses i denna lag får talan ej föras.

14 §

Den som tagit befattning med tillsyn enligt denna lag får ej obehörigen yppa eller nyttja vad han därvid erfarit om yrkeshemlighet, arbetsförhållande, affärsförhållande eller förhållande av betydelse för landets försvar. Den som uppsåtligen eller av oaktsamhet bryter häremot dömes till böter eller fängelse i högst ett år. Gäller brottet annat än förhållande av betydelse för landets försvar, får allmänt åtal väckas endast om målsägande anger brottet till åtal eller åtal är påkallat från allmän synpunkt.

15 §

Arbetsgivare som uppsåtligen eller av oaktsamhet använder arbetstagare till arbete i strid mot denna lag eller föreskrift som meddelats med stöd av lagen dömes till böter.

Arbetsgivare som underlåter att göra anmälan enligt 8 § eller att iakttaga vad som åligger honom enligt 11 § eller som uppsåtligen eller av oaktsamhet lämnar oriktig eller vilseledande uppgift i anteckning som avses i 11 § dömes till böter.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1971. Genom lagen upphäves lagen (1930:138) om arbetstidens begränsning, lantarbetstidslagen (1948:281), arbetstidslagen (1942:652) för detaljhandeln och arbetstidslagen (1947:216) för hotell, restauranger och kaféer.

Under åren 1971 och 1972 skall dock den i 4 § angivna högsta arbetstiden för vecka, i stället för 40 timmar, utgöra 41 timmar 15 minuter.

Förekommer i lag eller annan författning hänvisning till föreskrift, som ersatts genom bestämmelse i denna lag, tillämpas i stället den nya bestämmelsen.

Det alla som vederbör hava sig hörsamligen att efterrätta. Till yttermera visso hava Vi detta med egen hand underskrivit och med Vårt kungl. sigill bekräfta låtit.

Stockholms slott den 10 april 1970.

GUSTAF ADOLF
(L. S.)

(Socialdepartementet)

SVEN ASPLING

